

Plenum

Torsdag 26.2.2026 kl. 16.00—19.51

2.4. Muntlig fråga om resurserna inom äldreomsorgen (Jessi Jokelainen vänst)

Muntligt spörsmål MFT 27/2026 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Jokelainen, varsågod.

Debatt

16.15 Jessi Jokelainen vas: Arvoisa puhemies! Suomalaiselle vanhustenhuollolle kuuluu huonoa. Viimeisen kolmen kuukauden aikana on uutisoitu neljä hoivakotikuolemaa, joiden taustalla on tapaturma tai onnettomuus. Toisaalla vanhus kuristui hoivakodissa, ja toisaalla hätäkutsuun ei vastattu ja vanhus menehtyi.

Kyse ei ole siitä, että hoitohenkilöstö olisi julmaa tai välinpitämätöntä. Kyse on resursivajeesta. Te olette heikentäneet hoitajamitoitusta. Te olette leikanneet sotepalveluista niin, että hoitajia irtisanotaan, vaikka tarve palveluille on huutava. Te olette vastuussa siitä, ettei hoitajia ole tarpeeksi.

Nyt teillä on aikomus korvata hoitohenkilöstöä teknologialla vanhusten kotihoidossa. Samaan aikaan suunnittelette maksujen korotusta ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Pelkkiä heikennyksiä vanhustenhuoltoon, silkkää ihmisarvon epäkunnioittamista ikääntyvässä maassa.

Ministeri Rydman, mitä hyvää te olette aikeissa tehdä vanhusten hyväksi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.16 Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin hoitajien irtisanomisesta: Tässä oli aivan hiljattain eräs valitettava uutinen, jossa yksityinen yritys kertoi siitä, että he olivat määräaikaissilla sopimuksilla tuottaneet Suomeen hoivahenkilökuntaa. Mutta tilanne olikin ollut sitten se, että tälle hoivahenkilökunnalle ei ollutkaan sellaista määrällistä tarvetta kuin oli odotettu, ja sitten tilanne oli se, että kun heillä oli toistaiseksi voimassa olevilla sopimuksilla suomalaista henkilökuntaa töissä ja sitten näillä määräaikaissilla sopimuksilla ulkomailta tullutta hyvin puutteellisen kielitaidon hoivahenkilökuntaa, [Timo Harakka: Taas maahanmuutto! Ei mitään muuta kuin maahanmuutto! — Juho Eerola: Näin kävi!] niin lopputulos oli se, että yritys joutui suomalaisen työlainsäädännön johdosta irtisanomaan ne suomalaiset hoitajat ja sen sijaan pitämään nämä määräaikaissilla sopimuksilla olevat ulkomaiset työntekijät. Tämä on juuri sellaista täysin vastuutonta maahanmuuttopolitiikkaa, jota aiemmilla kausilla on harjoitettu ja jota tämä hallitus on lähtenyt korjaamaan.

Punkt i protokollet PR 14/2026 rd

Mutta kun kysytte, mitä hyvää ollaan tekemässä, niin nyt ollaan nimenomaisesti puutumassa niin, että hoivahenkilökunnan osaaminen, kielitaito ja potilasturvallisuuden kanalta [Puhemies koputtaa] välttämättömät taidot ovat kunnossa. [Mauri Peltokangas: Erinomaista, ministeri! Erinomaista ja vastuullista!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mattila, olkaa hyvä.

16.17 Hanna-Leena Mattila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Sain tänä aamuna puhelun Yliveskasta jo vähän varttuneemmalta naiselta, jonka aviopuoliso oli ollut Oulun yliopistollisessa sairaalassa lonkkaleikkauksessa. Tämä mies joutui yöpymään henkilökunnan kahvihuoneessa, koska ei ollut tilaa sairaalassa. Yöllä, kun tämän miehen olisi pitänyt päästä vessaan — tälle miehelle oli annettu joku kilikilikello, jolla olisi voinut hälyttää — hoitaja ei kuullut tätä, ja mies jäi yksin asiansa kanssa.

Arvoisa ministeri Rydman, Ylivieskassa nyt toivotaan, että kun ministeri on vaihtunut, niin myös tyyli ja suhtautuminen hyvinvointialueisiin ja niiden palveluita tarvitseviin ihmisiin olisi muuttunut. Minä tiedän, että nämä Ylivieskan ihmiset kuuntelevat tätä keskustelua. Mitä te vastaatte heille? Onko tulossa hyvinvointialueille riittävästi hoitajia ja myös hoitopaikkoja?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.18 Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin edustajan mainitsema esimerkki kilikilikellosta on siinä mielessä hyvä esimerkki, että juuri tällaisiin tilanteisiin tarvitsemme myös teknologiaa, jotta meillä on sellaisia välineitä, [Suna Kymäläinen: Kahvihuoneissa!] joilla vanhus sitten todella saa sen palvelunsa, mitä hän tarvitsee.

Mitä sitten tulee kysymykseenne siitä, onko tyyli muuttunut ministereitten välillä, niin minä en ole ollenkaan pitänyt siitä tavasta, jolla te olette halki opposition demonisoineet ja syyllistäneet ministeri Juusoa, joka täydellä sydämellään ja erittäin pitkiä päiviä tehden pyrki rakentamaan suomalaisille mahdollisimman hyvää terveydenhuoltoa. Toivon, että en ole siihen muutos, vaan teen ministerinä töitä suomalaisen terveydenhuollon puolesta yhtä suurella sydämellä ja peräänantamattomasti kuin miten edeltäjänikin teki.

Ja mitä tulee yhteistyöhön hyvinvointialueiden kanssa, niin kyllä, haluan tehdä määrätietoisien systemaattista ja tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa, ja meillä varmasti ensimmäiset yhteiset keskustelut alueiden kanssa käydään aivan lähiaikoina. [Mauri Peltokangas: Toivottavasti keskusta toivottaa ministerin tervetulleeksi myös Ylivieskaan!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Forsgrén, olkaa hyvä.

16.19 Bella Forsgrén vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuore sosiaali- ja terveysministeri Rydman, te olette tuoreeltaan todennut, että Suomessa liian moni saa tukia, vaikka ei niitä tarvitsisi. Puheenvuoronne on nostanut huolta monessa kansalaisessa, sillä todellisuus on monessa kodissa toinen. Köyhyys on nousussa, lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvussa, ja nuorten pahoinvointi on lisääntynyt. Hallituksen leikkaukset toimeentulotukeen ja asumistukeen ovat jo nyt iskeneet kipeimmin pienituloisiin lapsiperheisiin ja niihin, joilla ei ole puskuria eikä vaihtoehtoja. Ja lisää on tulossa: Sosiaalihuollon

Punkt i protokollet PR 14/2026 rd

kohdentamattomat säästöt tarkoittavat käytännössä leikkauksia palveluihin, jotka ovat viimeinen turvaverkko esim. vammaisille, lastensuojelun asiakkaille ja asunnottomille. Kun ennalta ehkäisevästä tuesta leikataan, ongelmat eivät katoa, vaan ne kasaantuvat ja tulevat yhteiskunnalle vieläkin kalliimmiksi. Arvoisa ministeri Rydman, te olette vastuussa myös lasten ja nuorten hyvinvoinnista, ja olisinkin kysynyt: oletteko valmiita perääntymään, [Puhemies koputtaa] jos käy ilmi, että hallituksen linja syventää köyhyyttä ja lisää lasten ja nuorten inhimillistä hätää?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.21 Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyselytunneilla harvemmin on ehkä viitattu meemeihin, mutta nyt ajattelin sen tehdä: olette ehkä joskus nähneet sellaisen meemikuvan, mikä on hyvinvointivaltion alku ja mikä on sen loppu, ja siinä alkukuvassa näemme vaunun, jonka kyydissä istuu muutama sairas, vanha ja lapsi, ja kaikki terveet ja kynnelle kykenevät vetävät sitä vaunua perässään, ja sitten on se seuraava kuva hyvinvointivaltion lopusta, jossa yhä suurempi joukko niistä aiemmin vaunuja vetäneistä onkin istunut sen vaunun kyytiin ja enää vain harvat vetävät sitä vankkuria. Tähän minä olen viitannut, kun olen sanonut, että suomalaisista on valitettavasti tullut monessa tapauksessa liian valtiorippuvaisia. Minä haluan, että kaikista heikoimmassa asemassa olevat ihmiset todella saavat turvansa, mutta se edellyttää myöskin sitä, että meillä on kaikki kannusteet niille kynnelle kykeneville, jotka kykenevät työllä ja yrittäjyydellään itsensä elättämään. Juuri tämä on se, millä varmistamme, että ne, jotka turvaa eniten tarvitsevat, sen myöskin tulevaisuudessa saavat. [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Merinen, olkaa hyvä. — Edustaja Merinen.

16.22 Ville Merinen sd (vastauspuheenvuoro): En kyllä pyytänyt puheenvuoroa, mutta kiitos kuitenkin. [Naurua]

Puhemies Jussi Halla-aho: Pahoittelut, teidän ei tarvitse pitää sitä, mikäli kyseessä oli minun erehdykseni.

Voin pitää toki, voin pitää toki. [Perussuomalaisten ryhmästä: Anna mennä vaan!] — Tuo teknologiahomma kiinnostaa, ehkä jos mietitään tuota vanhustenhoitoa: jos on vaihtoehtoina, että vanhusta hoitaa robotti tai vähän huonosti suomea osaava maahanmuuttaja, niin kumpi on teidän mielestä parempi ratkaisu? — Kiitos. [Sanna Antikainen: Nyt meni vähän yli!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.23 Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Kysymys on varsin teoreettinen, koska harvemmin puhutaan vanhusta hoitavasta robotista, mutta olennaista on se, että meillä on sellainen hoivahenkilökunta, joka kykenee todella ymmärtämään sen huolen, mikä sillä vanhuksella on. Teknologiat ovat täydentäviä ratkaisuja ja monessa tapauksessa vapauttavat sitä henkilöresurssia niihin tehtäviin, joissa ennen kaik-

Punkt i protokollet PR 14/2026 rd

kea tarvitaan sitä inhimillistä otetta. Mutta se, että meillä on sellainen henkilökunta, joka ymmärtää sitä kieltä, jota äidinkielenään se vanhus puhuu, on aivan keskeinen potilasturvallisuuteen liittyvä kysymys, joka meidän on kyettävä varmistamaan. Meillä täytyy olla riittävästi henkilökuntaa. Sitä me voimme osaltamme tukea sitä kautta, että meillä on teknologisia ratkaisuja, jotka myöskin lievittävät sitä henkilökunnan painetta, mitä hoivakohteissa on. Teknologia on ratkaisu myöskin siinä mielessä, että se parhaimmillaan kykenee ennakoimaan määrättyjä riskitekijöitä, tekemään varhaisempia diagnooseja ja siten myöskin parantamaan potilaiden ja sairaiden paranemisennustetta varhaisemman diagnostiikan kautta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

16.24 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Toivotan ministeri Rydmanille onnea ja voimia vaativaan tehtäväänne.

Täällä jo aikaisemmin viitattiin hyvinvointialueiden tilanteeseen. Hyvinvointialueiden poliittikkojen ja viranhaltijoitten tilanne on mielestäni aivan kohtuuton. Teidän edeltäjänne ministerinä keskittyi kolme vuotta syyttämään ja arvostelemaan hyvinvointialueita, mutta nyt toivoisin, että todella annettaisiin välineitä siihen. Keskusta on valmis tässä yhteistyöhön. Vihdoin ja viimein ilmeisesti saamme parlamentaarisen työryhmän — pääministeri on sellaista lupailut — ja siellä toivottavasti myös te, ministeri Rydman, esitätte sitten ajatuksia hyvinvointialueiden toiminnan ja talouden helpottamiseksi.

Herra puhemies! Viittasitte, ministeri, siihen, että meillä nousevat kustannukset hyvinvointialueilla. Syynähän tähän on väestön ikääntyminen, ja sehän on pääosin positiivinen asia. Ihmiset elävät entistä vanhemmaksi ja vanhemmaksi. Meillä on edelleen sotiemme veteraaneja siellä ikäihmisten keskuudessa, ja jälleenrakennussukupolvi tulee nyt sitten hoivan piiriin. Todella moni tästä joukosta pelkää ikääntymistään, ja siellä on vahvoja arvottomuuden kokemuksia. [Puhemies koputtaa] Mitä te sanotte näille ihmisille, jotka miettivät, saavatko he hoivaa [Puhemies koputtaa] viiden tai kymmenen vuoden päästä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.25 Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan sanoa näille ihmisille, jotka todella ovat vanhuudenturvansa ansainneet, että yleisellä tasolla enimmäkseen Suomessa vanhustenhoito on varsin hyvällä tasolla. Kun katsotaan kyselytutkimuksia siitä, kuinka tyytyväisiä saatuun hoivaan ollaan, niin edelleenkin tulokset ovat erinomaisen hyviä. Vanhuutta ei tarvitse pelätä.

Samalla meidän poliittisten päättäjien on suurella huolella katsottava sitä, että enenevässä määrin on ollut myöskin puutteita. Nyt on juuri se oikea aika tarttua näihin puutteisiin, varmistaa se, että meillä on riittävästi osaavaa henkilökuntaa, kielitaitoista henkilökuntaa, että me hyödynnämme täysimääräisesti ne teknologian tarjoamat mahdollisuudet, jotka osaltaan lievittävät työkuormaa sitten siltä hoitohenkilökunnalta, ja että varmistamme sen, että meidän palvelumme ovat sillä tavoin kestävästi rahoitettuja, että emme niiden johdosta aja valtiotamme maksukyvyttömyyteen, mikä olisi tietysti palveluidenkin toteuttamiselle se kaikista heikoin vaihtoehto.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 14/2026 rd

16.26 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen hyvinvointialueille kohdistamat leikkaukset kohdistuvat pitkälti suomalaisiin ikäihmisiin, sillä ikäihmiset tarvitsevat ja käyttävät paljon julkisia sosiaali- ja terveystalvaeluita. Kun hallitus leikkaa hyvinvointialueilta, se leikkaa ikäihmisten palveluista. Perusterveydenhuollon hoitotakuun leikkaus ja pidennys — sekin oli leikkaus ikäihmisiltä. Sen lisäksi hallitus on leikannut kohdistetusti vanhuspalveluista, ja uusia leikkauksia on pöydällä. Leikkaukset merkitsevät tuhansien hoitajien vähennystä vanhuspalveluista. Mitä enemmän vanhuspalveluista leikataan, sitä useammin me joudumme lukemaan niitä surullisia uutisia vanhuspalveluiden puutteista.

Samalla kun hallitus leikkaa vanhuspalveluista ja laittaa hoitajia kilometritehtaalte, on hallituksella kuitenkin varaa tehtailla veronalennuksia suurituloisille ja suuryhtiöille. Arvoisa pääministeri, haluan kysyä teiltä: mitä se kertoo teidän hallituksenne arvoista, että kun samalla te leikkaatte ikäihmisiltä vanhuspalveluista, teillä on kuitenkin varaa suunnitella ja edistää yhteisöveron miljardiluokan alennusta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.28 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeä keskustelu meidän vanhuspalveluista, ja haluan aloittaa sanomalla sen, että yksikin tällainen karmea tapaus, mistä me olemme joutuneet lukemaan, on liikaa, ja me tulemme tekemään kaikkemme, kuten ministeri Rydman on erinomaisesti kuvannut, että vanhusten palvelu on laadukasta ja että sinne voi omaisensa hyvillä mielin lähettää.

Mutta kun te nyt kuvaatte taas näitä leikkauksia, niin haluan toistaa sen, minkä myöskin ministeri Rydman on useampaan kertaan sanonut, että hallitus on 4 000 miljoonaa lisäämässä sosiaali- ja terveystalvaeluihin, hyvinvointialueiden rahoitukseen — siis lisäämässä, ei leikkaamassa — jotta suomalaisten sosiaali- ja terveystalvaelut pelaavat ja niiden aivan ytimessä oleva vanhuspalvelu on mahdollisimman hyvää. Me olemme tehneet töitä jo kohta kolmen vuoden ajan yhdessä hyvinvointialueiden kanssa, jotta palveluketjut toimivat, jotta vanhuksilla on turvallinen, hyvä hoito. Sitä työtä me jatkamme. Mutta samaan aikaan meidän täytyy pitää huolta siitä, että meillä riittää verotuloja, jotta me voimme kustantaa nämä. [Puhemies koputtaa — Timo Harakan välihuuto] Siksi me teemme Suomen kilpailukykyä vahvistavia veroratkaisuja, [Puhemies koputtaa] jotta Suomessa on investointeja, työpaikkoja, ja sitä kautta syntyy enemmän verotuloja.